Wratten

Patiënteninformatie dermatologie

Wratten

Wat zijn wratten?

Wratten zijn verheven, bloemkoolachtige en vast aanvoelende uitgroeisels van de huid. De officiële benaming is verruca. Meestal zijn er meerdere wratten gelijktijdig aanwezig. Voorkeursplaatsen zijn de handen en vingers. Wratten komen veel voor, het meest in de leeftijdsgroep tussen 12 en 16 jaar.

Hoe ontstaan wratten?

Wratten worden veroorzaakt door virussen. Een virus is een klein micro-organisme, dat ziekte kan veroorzaken. Wratten zijn besmettelijk. De virussen die de verwekkers zijn van de gewone wratten, worden officieel ‘humane papillomavirussen’ genoemd.

Verschijnselen

Wratten zijn veel voorkomende afwijkingen. Vooral bij kinderen komen zij veel voor. Echter ook bij volwassenen komen wratten voor. De meest voorkomende wratten zijn: de verruca vulgaris, de verruca plantaris, de verruca plana en de verruca filiformis. De genitale wrat (condyloma acuminatum) wordt in deze folder buiten beschouwing gelaten.

- De verruca vulgaris, dat wil zeggen de gewone wrat, is een rond, scherp begrensd, sterk verhoornend bloemkoolachtig uitgroeisel. Kenmerkend is vooral de sterke verhoorning. Er zijn meestal meerdere wratten, vooral aan de handen, soms op de knieën, de ellebogen en het gelaat.
- De verruca plantaris, of voetwrat, vindt men aan de voetzool. Men onderscheidt 2 typen: de mozaïekwrat (die zich oppervlakkig uitbreidt) en de doornwrat (pijnlijk en in de diepte groeiend). De wratten aan de voeten gaan eveneens met sterke verhoorning gepaard. Voetwratten worden zowel bij kinderen gezien, alsook bij volwassenen.
- De verruca plana is een vlakke wrat. De wrat is een glad, vlak en slechts enkele millimeters groot, huidkleurig of lichtbruin bobbeltje. Gewoonlijk zijn ze in groten getale aanwezig en komen ze voornamelijk op het gezicht, armen en benen voor.
- De verruca filiformis is een vingervormige uitstulping van de huid op een smalle steel. Het is een vingervormige variant van de verruca vulgaris in het gelaat. Ze zijn vooral op de lippen, neus of oogleden gelokaliseerd.

Diagnose

De afwijkingen zijn meestal zo kenmerkend, dat de arts de diagnose direct zonder verder onderzoek kan stellen. Zelden zal het nodig zijn om een klein stukje huid weg te nemen voor aanvullend onderzoek. Soms is het nodig om het wrattype nader te bepalen.

Wie verricht de behandeling?

Elke patiënt wordt bij het eerste bezoek gezien door de dermatoloog en er wordt een behandelingsstrategie vastgesteld. De behandelingen worden veelal door de doktersassistente uitgevoerd.

Behandeling

De behandeling is gericht op vernietiging van het weefsel, zodanig dat alle virusdeeltjes kapot worden gemaakt. In veel gevallen moet u enkele malen terugkomen voor behandeling. Ook is er vaak pijn na de behandeling of vormt zich een (bloed)blaar.

Bij het merendeel van de patiënten vindt spontane genezing binnen 2-3 jaar plaats. In bepaalde gevallen kan daarom ook afgewacht worden. De verschillende behandelingsmogelijkheden zullen nu achtereenvolgens worden besproken.

- Bevriezing met vloeibare stikstof

  Dit is de behandeling van eerste keuze bij verrucae vulgares en plantares. Tengevolge van de bevriezing vindt weefselbeschadiging plaats. Nadelen van de behandeling zijn pijn direct na of tijdens de behandeling en (bloed)blaren, die enige dagen hinder kunnen geven. Bevriezing in de buurt van de nagels kan erg pijnlijk zijn en soms tot blijvende beschadiging van de nagels leiden. De bevriezing vindt slechts kort en oppervlakkig plaats.

- Curettage gecombineerd met stikstoftherapie

  Voor dikke of dieper gelegen wratten, bijvoorbeeld van de voetzolen wordt vloeibare stikstof gecombineerd met curettage. Met een curette (= een ringvormig mesje) wordt de wrat uitgeschraapt. Hierna wordt de bodem van de wrat nog enkele seconden bevroren met vloeibare stikstof.

- Wegbranden (coagulatie)

  Wanneer bovengenoemde behandelingen onvoldoende effect hebben is coagulatie te overwegen, waarbij onder lokale verdoving de wrat wordt weggelepeld en het wondgebied dichtgeschroeid (gecoaguleerd) wordt.

- Aanstipvloeistoffen/zalven

Dit is de basis voor vele wrattenbehandelingen. Van oudsher worden weekmakers zoals salicylzuur en ditranol in zalf gebruikt, met wisselend resultaat. Ook wordt de behandeling van monochloorazijnzuur samen met stikstof vaak ingezet. Deze middelen hebben vooral een hoornverwekende werking, maar maken tevens de huid stuk. Daarom kan de omringende gezonde huid met vaseline worden beschermd. Men brengt de zalf of tinctuur 1x daags aan, meestal onder (bruine) tape. Dagelijks kan de wrat gevijld worden om de verweekte huid te verwijderen. Deze behandeling wordt vaak gecombineerd met andere behandelingen die hier beschreven zijn. Bij verrucae planae is een vitamine A zuur bevattende crème de behandeling van eerste keuze. Het is over het algemeen afdoende.

- Lasertherapie

  CO2-lasertherapie gebeurt onder plaatselijke verdoving. Het laserlicht brandt de wrat weg. Er ontstaat een verkoolde wond. Soms is nabehandeling met fusidinezuur zalf nodig ter voorkoming van een infectie.

- H2-antagonist

  H2-antagonisten (bv. ranitidine en cimetidine) zijn maagzuur-remmers, die de afweer tegen wrattenvirus gunstig kunnen beïnvloeden. Hierdoor kunnen wratten als het ware “van binnen uit” verdwijnen. Het is een kuur van 2 tot 4 maanden. Het werkt met name bij kinderen.

- Acitretine (Neotigason®)

  Bij heel uitgebreide wratten wordt soms een aantal maanden de tablet Neotigason, een afgeleide van vitamine A-zuur, voorgeschreven om de woekering van het wratweefsel tegen te gaan en zelfs te doen verdwijnen.

- Imiquimod (Aldara®)

  Aldara crème -dat normaliter wordt toegepast bij genitale wratten- kan soms ook voor andere typen wratten werkzaam zijn. In deze crème zit het geneesmiddel imiquimod dat je afweersysteem dermate stimuleert dat het virus wordt vernietigd.

- Duct tape

  Duct tape (doe-het-zelf-tape) zou eveneens de afweer tegen het wrattenvirus gunstig beïnvloeden. Verder werkt het ook verwekend, doordat het de huid afdekt.

Wat kunt u zelf nog doen?

Preventieve maatregelen hebben alleen bij voetwratten enig nut. In alle andere gevallen zijn deze veel moeilijker of minder praktisch. Door niet op blote voeten te lopen in gemeenschappelijke ruimten zoals gymnastieklokalen kan men de kans op infectie verminderen.

Vooruitzichten

De meeste wratten verdwijnen vanzelf, zij het dat het lang kan duren. Wratten aan de handen, onder de nagels en op de voetzolen kunnen echter zeer hardnekkig zijn.

Vragen

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen dan kunt u contact met ons opnemen.

De polikliniek dermatologie/DermaTeam is op werkdagen bereikbaar tussen 8.00 - 17.00 uur.

Telefoonnummer **088 – 70 67 374**.

Bent u van mening dat bepaalde informatie ontbreekt of onduidelijk is, dan vernemen wij dat graag van u.

Bron: NVDV

Klik op onderstaande link voor de website van de Nederlandse vereniging voor dermatologie en venerologie. Op deze website vindt u nog meer informatie over huidaandoeningen.

https://nvdv.nl/patienten

www.dermateam.nl